

DHR Region Stockholms

Verksamhets- berättelse 2023

Delaktighet - Handlingskraft - Rörelsefrihet

DHR Region Stockholm

08-120 556 80
070-092 21 70

Kavallerivägen 30, 1 tr
174 58 SUNDBYBERG

regionstockholm@dhr.se

www.dhr.se/stockholmslan

Innehållsförteckning

Vårt uppdrag – så här arbetar vi _____	4
Förtroendevalda, sammanträden och personal _____	5
Kansliet _____	6
Årsmöte _____	6
Ekonomi _____	6
Intressepolitiskt arbete	
Utbildning för representanter i samverkansråden _____	6
Samverkan med Regionens ledning	
Samverkan _____	7
Regionstyrelsens samverkansråd _____	7
Bidragsgruppen _____	7
Kulturförvaltningens samverkansråd _____	7
Hälso- och sjukvård	
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens samverkansråd _____	8
Workshop om stöd _____	8
Geografiska principer för sjukvården _____	8
Ledsagning på sjukhus _____	9
Träff med sjukvårdsregionrådet _____	9
Habilitering	
Referensgrupp för habilitering _____	9
Samordnat medicinskt omhändertagande av vuxna personer med funktionsnedsättning _____	9
BOSSE – Råd, Stöd & Kunskapscenter _____	10
Referensgrupp hälsa & habilitering _____	10
Hjälpmedel	
Referensgruppen för hjälpmedel _____	10
Brukarråd Sodexo och brukarråd, Hjälpmedel Stockholm, MAH och KommSyn _____	10

Läkemedelskommitténs samverkansråd _____	11
Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO) _____	11
Omställningsplan vårdval _____	11
Locum _____	12
Kollektivtrafik	
Trafikförvaltningens samverkansråd _____	12
Säkerhet och trygghet _____	12
Plattformsbarriärer _____	13
Tillgänglighet och tillgång _____	13
Insikt och påverkan _____	14
Träff med politiker _____	14
Intern påverkan _____	14
Färdtjänst _____	14
Samarbete med övriga funktionshinderorganisationer	
Rh-gruppen (Rörelsehinderföreningarna i samverkan) ____	16
DHR i Region Stockholm _____	16
Studiecirklar _____	16
Tematräffar _____	16
Avdelningar med begränsad verksamhet _____	17
DHR 100 år _____	17
Förbundsmöte 2023 _____	18
Slutord _____	19
DHR Region Stockholm är medlemmar i _____	20
DHR Region Stockholm har varit representerade i _____	20

DHR är en idéburen demokratisk organisation för och av personer med nedsatt rörelseförmåga. Genom att skapa opinion och påverka de politiska besluten arbetar vi för ett öppet Sverige, där personer med nedsatt rörelseförmåga inte blir utestängda. Utgångspunkterna i vårt arbete är FN:s konvention om mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning och hållbarhetsmålen i agenda 2030.

DHR:s organisation är uppbyggd i tre nivåer. riksförbund, region/distrikt och avdelningar.

Vårt uppdrag – så här arbetar vi

DHR Region Stockholms rättighetspolitiska arbete fokuserar på allmän kollektivtrafik och färdtjänst, hälso- och sjukvård, hjälpmedel, rehabilitering och habilitering, kultur samt regional utveckling.

Förutom att bedriva aktiv påverkan inom våra rättighetspolitiska områden ansvarar regionstyrelsen för att ge råd och stöd till våra tio DHR-avdelningar; Botkyrka-Salem-, Huddinge-, Nacka-Värmdö-, Norrtälje-, Nynäshamn-Haninge-, Stockholms-, Sundbybergs-, Södertälje-, Tyresö- och Täbyavdelningen.

Genom den samverkansöverenskommelse som upprättats mellan funktionshinderrörelsen i länet och Region Stockholm ska DHR Region Stockholm, Funktionsrätt Stockholms län och Synskadades Riksförbund Stockholm Gotland tidigt medverka i arbetet med att bereda frågor som berör livssituationen för personer med funktionsnedsättning. Vi har därför åtagit oss att tillhandahålla aktiva och pålästa representanter till Regionens olika samverkansråd.

Vårt praktiska arbete genomförs bland annat genom att vi har representanter i olika Samverkansråd inom regionen. Vår roll i de olika samverkansråden är viktig, eftersom vi kan bli en garant för att funktionshinderperspektivet inte glöms bort.

Förtroendevalda, sammanträden och personal

DHR Region Stockholms arbete styrs av en årsmötesvald styrelse bestående av tio ledamöter varav sex är kvinnor och fyra är män. Av styrelsens ledamöter har alla utom en nedsatt rörelseförmåga.

Under året har styrelsen genomfört 13 protokollförda styrelsesammanträden och tre styrelsekonferenser.

Styrelsen har även utsett ett arbetsutskott bestående av ordförande, vice ordförande, kassör och personalansvarig styrelseledamot.

Styrelsen och revisorer

Ordförande Jaan Kaur, Stockholmsavdelningen

Vice ordförande Lena Haglöf, Stockholmsavdelningen
 (t.o.m. 14 november)

Liza Syeda, Huddingeavdelningen
 (fr.o.m. 15 november)

Kassaförvaltare Yvonne Björkman, Sundbybergsavdelningen

Ledamöter Anna Westerberg, Täbyavdelningen,
 Emelie Utas, Stockholmsavdelningen,
 Johan Dibb, Stockholmsavdelningen,
 Liza Syeda, Huddingeavdelningen,
 Magnus Lindmark, Stockholmsavdelningen,
 Patrick Englund, Huddingeavdelningen,
 Tania Laserna Vargas, Huddingeavdelningen.

Ordinarie revisorer Nina Jönsson, Södertäljeavdelningen och
 Anders Runnman, Nynäshamn-Haningeavdelningen

Revisorssuppleant Karin Sääf Göransson, Stockholmsavdelningen

Siffergranskningen har utförts av Monica Hedberg, auktoriserad revisor,
 Öhrlings PriceWaterhouseCoopers AB.

Vid årsmötet valdes Karin Delén Enskededalen (sammankallande) och Li Källström, Åkersberga till valberedning.

Kansliet

DHR-regionens kansli ligger i Sundbyberg. Under året har kansliet bemannats av tre deltidsanställda personer varav två använder rullstol.

Lena Haglöf, kanslisamordnare (fr.o.m. 15 november), Ingela Larsson, ombudsman - information och kommunikation och Sari Nykvist, ombudsman - rättighets-/intressepolitik

Årsmöte

Vid årsmötet den 22 april på Quality hotell Winn deltog 44 personer varav 15 valda ombud.

Ekonomi

Under året har DHR-regionen erhållit ekonomiskt bidrag från Region Stockholm. Därutöver har vi haft intäkter i form av medlemsavgifter, hyresintäkter, deltagaravgifter samt projektbidrag.

I övrigt hänvisas till Årsredovisningen.

Intressepolitiskt arbete

Utbildning för representanter i samverkansråden

DHR-regionen och dess avdelningar utser representanter i de kommunala och regionala samverkansråden. Under året har fyra utbildningstillfällen för dessa anordnats.

Vid dessa har information lämnats om FN-konventionerna samt svensk och europeisk diskrimineringslagstiftning, hur en kommun och dess nämnder fungerar samt vilka ansvarsområden en kommun har. Vi har också talat om DHR:s ideologi och framtid samt fått information om hur Region Stockholm arbetar med frågor som speciellt rör personer med nedsatt rörelseförmåga. Utöver detta har information lämnats om Agenda 2030 och hur vi kan använda den i vårt arbete i samverkansråden. Under dessa tillfällen har det även funnits möjlighet till erfarenhetsutbyte.

Samverkan med Regionens ledning

Samverkan

Viktiga delar av vårt arbete kanaliseras genom de olika samverkansformer vi har med regionen och Trafikverket.

Regionstyrelsens samverkansråd

I detta samverkansråd träffas politiker utsedda av Regionstyrelsen och funktionshinderrörelsens representanter.

Samverkansrådet har fått presentation av budgeten 2024. Bland annat om avgiftshöjningar av patientavgifter och kollektivtrafiktaxan. DHR Region Stockholm har uttryckt oro för att personer ska avstå nödvändig vård på grund av kostnadsskäl. Politikerna hävdar att det främst är de som sällan söker vård som kommer att beröras eftersom högkostnadsskyddet inträder redan efter ett fåtal besök.

Begränsningen av vårdval liksom digitalisering är frågor som har behandlats. Samverkansmodellen har också diskuterats såväl i rådet som i workshops.

I rådet har vi därutöver aktualiserat frågor om hur trygghet, säkerhet och tillgänglighet för personer med nedsatt rörelseförmåga eller andra funktionsnedsättningar kommer att prioriteras och garanteras vid terrorhot eller katastrofer i allmänna miljöer såsom exempelvis på sjukhus eller i kollektivtrafik.

Tillgänglighet vid och till rådets möten har inte fungerat. Vi har valt att byta lokal och ajournera möten utan att hittills lyckats lösa problemet. En representant från funktionsrätt Stockholms län har utestängts från möten eftersom hörselslingan inte fungerat.

Bidragsgruppen

Samverkansrådet har konstaterat att Region Stockholms stöd till funktionshinderrörelsens intressepolitiska arbete är oförändrat med 59 miljoner kronor 2024. Dessa bidrag bereds av en utsedd bidragsgrupp bestående av partiföreträdare och företrädare från rörelsen. I gruppen diskuteras principer för bidragsgivningen och det förslag som förvaltningen tagit fram. Beslutet om bidrag fattas sedan av Regionstyrelsen och regionfullmäktige.

Kulturförvaltningens samverkansråd

Rådet har fyra möten per år. Samverkansrådet har informerats om kulturförvaltningens budget 2023, som bland annat innehåller förstärkning av folkbildningens villkor, fortsatt avtal med Konserthuset, kulturpris till barn- och ungdomslitteratur.

Rådet har fått information om kompetenscentrum för kultur och hälsa. De

verkar för att kultur integreras i regionens vård och omsorg med fokus på hela människan. Vi har som råd lyft fram önskemål om att även synskadade räknas med i detta. Just nu prioriteras psykiatri för barn och unga samt äldre, det finns dock utrymme för fler områden. Ett annat fokus ligger på utbildning och forskning.

Vi har även tagit del av projekt "Konst i Ambulansfordon". Syftet med projektet är att förbättra ambulansvården för såväl patienten som ambulanspersonal för att minska stress som oro.

Erik Persson (S), kulturnämndens ordförande, har presenterat sin syn på kulturens roll. Hans ambition är att lyfta regionens kulturutbud så att det får genomslag.

Hälso- och sjukvård

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens samverkansråd

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har haft fem samrådsmöten under året. Därutöver har DHR Region Stockholm träffat presidiet för Hälso- och sjukvårdsförvaltningen vid två tillfällen. Där har vi bland annat tagit upp frågor om avgifter och högkostnadskort för hjälpmedel samt BOSSE - Råd, Stöd & Kunskapscenter.

DHR region Stockholm har lämnat synpunkter på upphandling av ambulanshelikoptrar. Där påpekade vi bland annat vikten av att patienter får leverans av sina hjälpmedel till sjukhuset. Eftersom hjälpmedel inte får plats varken i ambulans eller ambulanshelikopter anser vi att färdtjänsten ska ansvara för transport av den skadades hjälpmedel till sjukhuset.

Workshop om stöd

Hälso- och sjukvårdsförvaltningens (HSF) samråd har haft två workshops för framtagande av stöd kring diskriminering och bemötande av patienter i vården. Vid dessa deltog en representant från Funktionsrätt. Inför dessa workshops hade övriga organisationer ett möte där DHR Region Stockholm bland annat tog upp den fysiska tillgängligheten.

Geografiska principer för sjukvården

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen beskrev två uppdrag i budgeten för 2023. Hälso- och sjukvårdsnämnden fick i uppdrag, att i samråd med primärvårdsnämnden, införa tydliga geografiska principer för hälso- och sjukvården i syfte att säkerställa en jämlik etablering av vård samt ökad geografisk kontroll. Regionstyrelsen fick i uppdrag att tillsätta en parlamentarisk utredning angående styrningen av den egenägda vårdproduktionen. DHR Region Stockholm har lyft vikten av att det måste finnas vård i hela vår region.

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen har lämnat information om Sjukhusavtal 2024. Fråga ställdes om vad som är viktigt ur ett patientperspektiv att ta hänsyn till i det fortsatta arbetet med sjukhusavtal 2024. DHR region Stockholm lyfte frågan om att sjukhusen inte är tillräckligt tillgängliga och användbara, det fattas liftar, breda britsar, sittvågar med mera

Ledsagning på sjukhus

I budget för 2023 uppdrogs åt hälso- och sjukvårdsnämnden att ”i dialog med regionens akutsjukhus säkerställa rätt till ledsagning på sjukhus”.

Ledsagning kommer inte vara med i sjukhusavtalen 2024. Det pågår dialog med förtroendevalda från våra organisationer och med regionens akutsjukhus för att hitta möjliga lösningar.

Träff med sjukvårdsregionrådet

DHR region Stockholm har träffat sjukvårdsregionrådet Talla Alkurdi (s). Vi samtalade om de frågor som är viktiga för oss, som till exempel avgiftsfria hjälpmedel och högkostnadsskydd för hjälpmedel. Vi tog även upp Samordnat medicinskt omhändertagande av vuxna personer med funktionsnedsättning så kallade SMO vårdcentraler. Därutöver påpekar vi alltid den bristande fysiska tillgängligheten på vårdcentralerna och sjukhusen.

Habilitering

Referensgrupp för habilitering

DHR Region Stockholm har deltagit vid de två möten som varit med referensgruppen för habilitering inom Hälso- och sjukvårdsförvaltningen.

Samordnat medicinskt omhändertagande av vuxna personer med funktionsnedsättning

Samordnat medicinskt mottagande (SMO) är en verksamhet funktionshindersrörelsen efterfrågat i flera år. Ambitionen är att personer med omfattande och flera funktionsnedsättningar ska få tillgång till en fast vårdgivare. SMO är kopplat till fyra vårdcentraler Handen, Kista, Tullinge och Täby. Uppdraget är ett pilotprojekt som ska pågå under tre år för att sedan utvärderas

SMO-mottagningarna har ett husläkaruppdrag. Uppdraget omfattar insatser från läkare, sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut samt tillgång till psykosocialt stöd och dietist. Vårdgivaren ges möjlighet att etablera ett välfungerande nätverk av neurolog, fysioterapeut, arbetsterapeut, specialistläkare och psykolog. Det har också framförts behov av tillgång till logoped. Att taklyft och sittvåg ska finnas är ett krav. Frågan om vägning och då inte minst olika varianter av att vägas sittande tas ofta upp i rådet.

BOSSE - Råd, Stöd & Kunskapscenter

Det råd och stöd som människor med funktionsnedsättning kan få inom ramen för Bosses verksamhet är på många sätt unik i jämförelse med andra stödformer som finns i vår region. Under året hotades Bosse av nedläggning, Med anledning av detta har DHR region Stockholm haft flera möten med de politiska partierna angående Bosses framtid. DHR region Stockholms påverkansarbete, tillsammans med de andra rörelsehinderorganisationerna i regionen har givit till resultat att Bosse blir kvar.

DHR-regionen har deltagit i samverkansmöten med BOSSE - Råd, Stöd & Kunskapscenter. Vid dessa möten samlas representanter för funktionshinderörelsen för att dela erfarenheter och information om vad som är aktuellt just nu i organisationerna och på Bosse.

Referensgrupp hälsa & habilitering

DHR region Stockholm har inte kallats till något möte med referensgruppen för Hälsa & Habilitering under det gångna året.

Hjälpmedel

Referensgruppen för hjälpmedel

Under året har det hållits två möten med Hälso- och sjukvårdsförvaltningens referensgrupp för hjälpmedel. Dessa möten har huvudsakligen handlat om de besparingar av hjälpmedel som började gälla vid årsskiftet 2021. God tillgång till bra och kostnadsfria hjälpmedel skapar förutsättningar för oss som lever med nedsatt rörelseförmåga att leva aktiva, självständiga och självbestämda liv. Därför har vi i år fortsatt att lyfta olika perspektiv på hjälpmedelsfrågan som exempelvis förskrivning av hjälpmedel och förskrivarnas fortbildning och kompetens.

DHR Region Stockholm har under året som gått tagit varje tillfälle vi har fått till att påtala hur viktigt det är att högkostnadsskyddet för hjälpmedel återinförs. Den nuvarande majoriteten bestämt att högkostnadsskyddet ska införas på nytt. Region Stockholm undersöker nu hur högkostnadsskyddet kan fungera digitalt.

DHR region Stockholm har lämnat synpunkter på att kvaliteten på förbrukningshjälpmedel har försämrats.

Brukarråd Sodexo och brukarråd, Hjälpmedel Stockholm, MAH och KommSyn

Endast ett möte ägde rum under 2023 med brukarråd Sodexo. Rådets medlemmar fick då ta del av Sodexo hjälpmedelscentrals verksamhet.

Brukarrådet på Hjälpmedel Stockholm, MAH (medicinsk apparatur i hemmet), KommSyn har inte kallat till något möte under 2023.

Läkemedelskommitténs samverkansråd

Läkemedelskommitténs verksamhetsplan har fem fokusområden; Jämlig vård, Utveckling av patientmedverkan, Fortbildning samt Läkemedels – och medicinteknikfrågor som en integrerad del i den regionala kunskapsstyrningsorganisationen.

Kloka listan och dess rekommendationer är en viktig del av arbetet med jämlig hälsa. Den innehåller läkemedel som rekommenderas i Stockholm för behandling av vanliga sjukdomar i primärvård och specialiserad vård.

En fråga som DHR har tagit upp på ett flertal möten med läkemedelskommittén är att medicinförpackningar ska vara lätta att öppna.

Stockholms läns sjukvårdsområde (SLSO)

Under året har arbetet med ett nytt journalsystem startats på nytt. Nu förutsätter man att det blir en övergång från Take Care till det nya systemet också för de som ligger utanför egenägda SLSO. Av de dryga 200 vårdcentralerna i Regionen ligger cirka 60 procent utanför SLSO. Men finansieras inom Regionen.

Alltid Öppet är en applikation, som ger enklare och bättre digital tillgång till vårdgivare inom egenägda SLSO. Där kan man boka vårdgivartider, (videosamtal) digital kommunikation bland annat flerpartssamtal, kallelser via sms. En svårighet är att äldre versioner av gamla mobiltelefoner inte fungerar, något man arbetar med. En webbversion är på gång och ska öka tillgängligheten och ge möjlighet för samexistens med 1177.

Omställningsplan vårdval

Det finns 40 vårdval. Den nya politiska majoriteten avser att minska antalet vårdval, där ett dussintal skulle utvärderas och troligen slås samman. Enligt den preliminära tidplanen ska beslut fattas i nämnderna i juni 2024.

Arbete med att se över dessa pågår med utgångspunkt i: Kostnadskontroll och omfördelning av resurser i systemet, Minska vårdkonsumtion som ej är medicinskt motiverad, Analys av avtalsform, Geografiska principer med fokus på ett mer jämnt fördelat vårdutbud samt Jämlik och sammanhållen vård.

Omställningsplanen ska även presentera åtgärdsförslag. Centrala frågeställningar för åtgärdsförslagen är: Vilka avtalsområden behöver prioriteras? Vilken åtgärd bör vidtas per område som exempelvis frågan om man ska avskaffa eller upprätta en ny avtalsform, göra en revidering eller göra en sammanslagning av vårdvalet.

Locum

Locum har under året bland annat diskuterat hur porttelefoner ska utformas för att på bästa sätt fungera för alla. Vid ett möte genomfördes test av porttelefoner ur tillgänglighetssynpunkt

På Danderyds sjukhus finns en så kallad Mockup som är fullskalig modell av en liten lägenhet där LOCUM kan visa hur något är tänkt att användas i fysisk miljö.

Rådet har pratat om belysning. DHR Region Stockholm tog upp att t automatiskt ljus lätt kan utlösa epileptiskt anfall.

Förutom deltagande i samverkansmöten har vi medverkat vid flera insikt-sutbildningar. Deltagarna i utbildningarna är bland annat Locums egna arkitekter och projekterare. De får både teori och praktiska övningar i form av att prova på att ta sig fram i både inom – och utomhusmiljöer. Deltagarna delas in i en rullstolsgrupp, en nedsatt syngrupp och de får även testa att ha balanssvårigheter samt kognitiva funktionsnedsättningar.

2023 genomförde vi även en utbildning för väktare, där teoridelen främst handlade om bemötande.

Kollektivtrafik

Vårt rättighetspolitiska arbete omfattar tillgänglighet, användbarhet och tillgång till såväl den **allmänna kollektivtrafiken** (buss, båt, spårvagn, pendeltåg, tunnelbanan, Roslagsbanan, Lidingöbanan, Saltsjöbanan, stationer, omstigningar, hållplatser och kundtjänst) som till den **särskilda kollektivtrafiken** (färdtjänst, närtrafiken och sjukresor).

Trafikförvaltningens samverkansråd

Vi representeras och deltar aktivt i Trafikförvaltningens råd och dess beredningsutskott, dess resursgrupp Land och sjö samt resursgrupp Färdtjänst.

Från 2024 delas trafikförvaltningens råd i två separata. Ett för allmän kollektivtrafik och ett för färdtjänst. Vi var den enda organisation som motsatte oss uppdelningen i två råd. Vi ser en risk att färdtjänsten separeras från trafiken och kan snarare komma att ses som en biståndsfråga.

Säkerhet och trygghet

År 2022 blev det allmänt känt att operatören MTR beslutat ersätta tågvärdarna på pendeltågen med kameror för att övervaka passagerarutbytet vid plattformarna. När tågvärdarna försvann upphörde även möjligheten att resa anonymt och spontant för de resenärer som är beroende av rampservice för att ta sig av eller ombord på pendeltåg. Trots att DHR ensamma och tillsammans med andra i möten, manifestationer,

stresstester och medier protesterat mot försämringarna har varken politiken eller MTR vikt en enda tum från sin rigida inställning att inte tillåta spontant resande. Rampservice ska alltid förbikas.

För ett antal år sedan lyckades vi stoppa ett förslag om att cyklar skulle tillåtas i spårvagn. Cyklister skulle enligt förslaget dela det så kallade flexutrymmet med rullstolsanvändare. Hösten 2022 genomdrevs ett test under begränsad tid med cyklar i spårvagn. Efter våra och personalens protester beslutades 2023 att avsluta testet utan beslut om att tillåta cyklar i spårvagnar.

Plattformsbarriärer

Plattformsbarriärer är viktiga för att hindra personer att beträda eller ramla ner på spåren. Tyvärr har tidigare pågående projekt lagts på is av ekonomiska skäl. DHR förutsätter dock att plattformsbarriärer kommer att finnas på den nya gula linjen mellan Fridhemsplan och Älvsjö.

Inom kollektivtrafiken har DHR lyft fram att också frångängligheten är viktig, speciellt vid behov av skyndsam utrymning av fordon eller station. Förutom utrymningsvägarnas utformning behöver såväl brandväggar som brandceller finnas och utformas på ett sätt som möjliggör en trygg och säker plats i väntan på att räddningspersonal anländer och kan bistå vid ytterligare förflyttning.

Tillgänglighet och tillgång

Den allmänna kollektivtrafiken är sårbar i de delar där vi rullstols och rullatoranvändare är beroende av tillgänglighet och användbarhet. Bussarna har ett väldigt begränsat utrymme för oss. Dessutom är vi beroende av att föraren lägger ut rampen. Vad gäller rampservicen på pendeltågen finns det flera risker för mänskliga misstag. Det kan gå fel hos beställningsmottagaren, hos utföraren vid avgångsstationen och hos utföraren vid ankomststationen.

Flertalet stationer har en alltför dålig hisskapacitet. Hissköer förekommer ofta. Ibland kan väntetiden vara upp emot tio minuter, ibland ända upp emot 45 minuters väntan i kön. I samrådet har vi begärt att antalet hissar ska bli fler och att långsamma hissar snabbas upp. Detta har också börjat ske, framför allt vid hissbyte eller ombyggnad vid station. Slussen är ett sådant exempel.

Samverkansrådet har begärt förbättringar i SL:s reseplanerare. Till exempel byten av tåg utan att behöva byta plattform, att kunna felanmäla direkt i appen samt att kunna prenumerera på information på förvalda stationer om

till exempel hissen är avstängd.

Insikt och påverkan

Tillsammans med Funktionsrätt och SRF Stockholm Gotland och på uppdrag av Trafikförvaltningen har vi utvecklat och genomfört skräddarsydda insiktsutbildningar för administrativ personal inom Trafik respektive Färdtjänstförvaltningen och för agenter som svarar på tillgänglighetsnumret hos SL Kundtjänst. Vi har även genomfört insiktsutbildningar för biljettkontrollanter hos ISS. Utbildningarna består av en teoridel, dialogdel och säkerhetsgenomgång inför de praktiska övningarna.

Träff med politiker

Till vårt årsmöte inbjöd vi trafikregionsrådet Anton Fendert (mp) för att höra om majoritetens planer och ambitioner vad gäller kollektivtrafiken i regionen. Givetvis framförde vi vårt krav på att kunna resa spontant och anonymt med pendeltåg även om vi är beroende av rampservicen, Vi följde upp frågorna när vi tillsammans med Rh-föreningarna i länet uppvaktade trafikregionrådet under hösten.

Resultat: Det går inte att resa spontant, vi måste fortfarande anmäla behovet av rampservice på stationen eller via kundtjänst. Det går dock att resa anonymt.

Kollektivtrafiken har även kortfattat berörts när vi uppvaktade sjukvårdsregionrådet Talla Alkurdi (s).

Intern påverkan

Stockholms tunnelbana brukar kallas världens längsta konstutställning eftersom nästan alla stationer har konstnärlig utsmyckning. Tillsammans med konstguiden Marie Andersson arrangerade vi en uppskattad rullstolsanpassad konstresa utefter blå linje med start i t-banestationen Kungsträdgården. Förutom konstupplevelsen ville vi locka fler rullstolsanvändare att se tunnelbanan som ett alternativ till vissa färdtjänstresor.

DHR har medverkat i en träff arrangerad av kooperativet STIL med migranter med funktionsnedsättning om färdtjänst och kollektivtrafik.

Vårt arbete för en bra fungerande kollektivtrafik har även uppmärksammats i olika massmedier.

Färdtjänst

I överenskommelse med Region Stockholm har vi haft fyra resursgruppträffar och cirka nio workshops år 2023.

De siffror som presenteras i de årliga nationella ANBARO (Barometern för Anropsstyrd trafik) -rapporterna med 94 % punktliga färdtjänstresor och 93 % nöjdhet med förarnas bemötande stämmer inte överens med vår bild

av färdtjänsten i region Stockholm. Vi har därför utfört en egen oberoende anonym enkätundersökning med 258 färdtjänstresenärer i Stockholm för att få siffror på hur det står till med punktlighet och trygghet inom färdtjänsten i vår region.

Vår enkätundersökning visade bland annat att för nästan en tredjedel av resenärerna var mer än hälften av deras resor under rusningstid mer än 20 minuter sena. 22% av resenärerna som svarade känner sig oftast otrygga när de reser med färdtjänsten och 80 % av resenärerna har svarat att förarna kör ryckigt antingen ofta eller ibland. Ungefär en tredjedel av resenärerna har blivit utsatta för en hotfull situation i färdtjänsten vilket visar att färdtjänsten måste se till att hotfulla förare stängs av. Färdtjänsten måste fästa tillit vid resenärernas berättelser och kan inte fortsätta överlåta åt taxibolagen att reglera detta problem.

De resultat vi fått fram genom enkäten kan svårligen förenas med de resultat som presenteras i de årliga ANBARO-rapporterna. Förklaringar kan vara att färdtjänsten i Region Stockholm är sämre än i övriga Sverige (vilket vi inte tror är fallet) eller att urvalet av de som rings upp inte sker helt slumpmässigt.

Vi bevakar aktuella händelser som vi har upplevt i vårt resande med färdtjänst samt får rapporter av färdtjänstverksamheten om förändring i regelverk eller andra åtgärder. Färdtjänst är viktigt för oss för att kunna komma ut och vara en del av samhället.

Kollektivtrafiken är också ett viktigt komplement för oss som kan använda den. Det är därför mycket betydelsefullt att den fortsätter att tillgängliggöras, men inte på bekostnad av färdtjänsten. Det är många av oss som av olika anledningar inte kan använda kollektivtrafiken och då är färdtjänsten det enda sätt vi har för att komma ut och delta i samhällslivet.

Tyvärr har många upplevt kränkande bemötande från färdtjänstchaufförer och ibland har färdtjänstbilen inte dykt upp alls. Det innebär att vi dels kan känna en rädsla för att åka färdtjänst och när bilen inte kommer blir vi inlåsta i våra hem.

Ovanstående problem har vi framfört till politiker och beslutsfattare, bland andra ordföranden i Färdtjänstutskottet Stefan Wannberg Johanson (s), möten under året.

Det är tack vare stort engagemang från våra medlemmar som vi har kunnat påverka politikerna och beslutsfattaren, då ni både varit med på några av ovanstående möten och delat med er av era erfarenheter. En stor förbättring gällande både punktlighet och bemötande har skett i de områden som efter den 1 april 2023 (enligt den nya upphandlingen) betjänas av Taxi Stockholm i högre utsträckning. De nedslående siffrorna i vår oberoende enkätundersökning avser likväl situationen efter den 1 april 2023.

Vi har även haft två insiktsutbildningar för kundtjänst. Där de fick prova på

olika saker. De fick bland annat prova på att vara hörselskadad, ha nedsatt syn, prova att åka rullstolstaxi och även prova klappklättrare.

En nyhet är när vi ska boka resa i en annan kommun (utomlänsbiljetter) så måste vi nu betala en avgift direkt till chauffören och resorna dras ifrån färdtjänst saldot. På mötena har vi bland annat verkat för att få en bättre förståelse för kompetensbristen inom den kundservice och resegarantin som Region Stockholm upphandlat. För att vi ska kunna bedöma vilka råd vi bör ge till regionen om vilka krav på åtgärder som behöver ställas på Releasy AB (kundservice) och Samres AB (resegarantin) behöver vi få insyn i dessa verksamheter. Det går lite trögt för oss att få sådan insyn men vi jobbar på det.

Samarbete med övriga funktionshinderorganisationer

Rh-gruppen (Rörelsehinderföreningarna i samverkan)

Rh-gruppen är ett mångårigt nätverk för rörelsehinderorganisationerna i Stockholms län. Organisationerna som ingår i Rh-gruppen är; DHR Region Stockholm, Neuroförbundet Stockholms län, RBU (Rörelsehindrade Barn och Ungdomar) i Stockholms län, Reumatikerdistriktet i Stockholms län samt Personskadeförbundet Stockholms läns distrikt, RTP-S.

På våra möten träffas vi för att bland annat utbyta information om vad vi gör i respektive organisation. Vi samarbetar i frågor om färdtjänst och hjälpmedel.

Under året har Rh-gruppen genomfört flera politikerutfrågningar med regionens politiker kring hjälpmedel och färdtjänst. Resultatet redovisade sedan respektive organisation till sina medlemmar.

DHR i Region Stockholm

DHR-regionens medlemstidning "DHR i Region Stockholm utkom med sex nummer under året.

Studiecirklar

Som ett hjälpmedel i det rättighetspolitiska arbetet anordnade vi två studiecirklar i att bli mer digitala och bekväma med att använda dator/mobiltelefon. Vår smärtcirkel var också igång under året.

Tematräffar

Arbetsgruppen Synliga i media anordnade en temakväll den 9 november. Medverkade gjorde förbundets pressekreterare.

I samarbete med DHR Huddingeavdelningen anordnades den 15 mars en tematräff om hjärt- och lungräddning. Den 4 september inbjöd DHR Södertäljeavdelningen och DHR-regionen till träff för att skriva medborgarförslag.

Under året har vi anordnat två kvinnoträffar. Vid dessa träffar har bland annat hälsofrågor för kvinnor med nedsatt rörelseförmåga diskuterats.

Avdelningar med begränsad verksamhet

DHR Region Stockholm har av förbundsstyrelsen fått i uppdrag att förvalta avdelningarna, Botkyrka-Salem-, Tyresö- och Täbyavdelningen, som har begränsad verksamhet. För detta uppdrag har styrelsen tillsatt en särskild arbetsgrupp, Utvecklingsgruppen.

Utvecklingsgruppen har bjudit in medlemmar, allmänhet och politiker till tematräffar av rättighetspolitisk karaktär. Förutom dessa träffar har vi deltagit i av kommunerna anordnade evenemang. Vid dessa tillfällen har vi informerat om vår verksamhet samt givit barn och ungdomar möjlighet att prova på att köra rullstol på en snitslad bana.

Mer att läsa om verksamheterna finns i respektive avdelnings verksamhetsberättelse.

DHR 100 år

I samband med DHR:s 100-årsfirande inbjöd vi tillsammans med DHR Huddingeavdelningen till ett möte med Christina Tallberg.

Christina har tidigare arbetat som ungdomskonsulent hos DHR. Hon har även varit fullmäktiges ordförande i Stockholms läns landsting. Och hon var ordförande i PRO 2015 - 2022.

Vi arrangerade en konsert med Jesper Odelberg i Hallunda Folkets hus den 5 oktober. I anslutning till konserten hade vi informationsbord och samtal med lokala och regionpolitiker.

Den 17 juni inbjöd DHR-regionen till 100 årskalas. Vi firade med jubileumstårta och tipspromenad.

Förbundsmöte 2023

Förbundsmötet är DHR:s högsta beslutande organ och hålls vart tredje år.

Ombud från Stockholms valkrets var: Anna Westerberg, Daniel Pollak, Ingela Larsson, Lena Haglöf, Magnus Lindmark och Yvonne Björkman.

Motionsskrivarkväll anordnades i april. Inför förbundsmötet inbjöds till träff för att inhämta synpunkter på förbundsstyrelsens förslag. I november hölls en träff där ombuden redovisade beslut fattade vid förbundsmötet.

Från vår region inlämnades åtta motioner (av totalt 19).

Motionen ”Makt och mandat – en fråga om relevans och överlevnad” handlade om att personer med nedsatt rörelseförmåga ska ha det avgörande inflytandet i DHR och föreslog därför att vissa begränsningar i valbarheten. Motionen avslogs.

Vi motionerade även om en enhetlig medlemsavgift. Motionen avslogs. Frågan ska utredas under förbundsmötesperioden.

DHR Region Stockholm föreslog att förbundsstyrelsen skulle få i uppdrag att initiera utvecklande av tillgängliga och användbara laddplatser. Förbundsmötet biföll motionen.

DHR-regionen motionerade om att uppdra åt förbundsstyrelsen att på lämpligt sätt stötta avdelningarna med artiklar och argument för att lyfta frågan om assistansliknande hemtjänst/personlig service. Förbundsmötet biföll motionen.

DHR-regionen föreslog att förbundsmötet skulle uppdra till förbundsstyrelsen att agera så att åldersgränsen för personlig assistans genom Försäkringskassan tas bort. Förbundsstyrelsen menade att idag är frågan om rätten till personlig assistans på en övergripande nivå en mer angelägen fråga. Fokus ligger på att fler personer inte ska förlora sin personliga assistans och att den personliga assistansen ska återgå till det som den en gång var. Förbundsmötet ansåg motionen besvarad.

DHR Region Stockholm framförde att det inte är rätt att personer med funktionsnedsättning som har sjuk- eller aktivitetsersättning betalar högre skatt

än löneanställda och pensionärer. Motionen bifölls.

DHR-regionen föreslog att förbundsstyrelsen skulle få i uppdrag att ta fram en argumentsamling kring hjälpmedelsavgifter till stöd för distrikt/regioner/avdelningar samt att förbundsstyrelsen ska bjud in SKR (Sveriges Kommuner och Regioner) till samtal kring hjälpmedelsfrågan. Förbundsstyrelsen biföll motionen.

DHR-regionen föreslog begränsning av hur länge man kan inneha ett uppdrag. Förbundsstyrelsen beslutade att anse motionen besvarad.

Till den nya förbundsstyrelsen invaldes Erika Wermeling och Lena Haglöf, Stockholmsavdelningen.

Slutord

Vi kan se tillbaka på 2023 som ett händelserikt år. Vi har syns mer än vanligt i medier och på publika platser. Vi har jobbat med utbildningsinsatser för våra förtroendevalda, nuvarande och kommande.

Vi har samverkat och samarbetat med andra. Vi har inspirerats av andra och förhoppningsvis har andra inspirerats av vårt oförtröttliga arbete för tillgänglighet, användbarhet och delaktighet.

Vi vet att påverkan och förändringsarbete tar tid om det gäller att förbättra samhället. Vi vet att det alltid dyker upp frågor som anses vara mer akuta och sägs behöva prioriteras.

Vi kommer att se resultat av det arbete vi lagt ner 2023. Antagligen inte i år och kanske inte heller 2025. Det kan ta tid men det kommer! Det har vår hundraåriga historia visat!

Vi har firat DHR:s hundraåriga arbete för frigörelse.

Sundbyberg 2024-

Jaan Kaur
ordförande

Liza Syeda
vice ordförande

Yvonne Björkman
kassaförvaltare

Ledamöter

Emelie Utas

Johan Dibb

Lena Haglöf

Magnus Lindmark

Patrick Englund

Tania Laserna

DHR Region Stockholm är medlemmar i

- ABF, Arbetarnas Bildnings Förbund
- FQ, Forum - Kvinnor och funktionshinder
- HHF, HandikappHistoriska Föreningen
- Fremia

DHR Region Stockholm har varit representerade i

- ABF Distriktet i Stockholmsregionen
 - BOSSE – Råd, Stöd och Kunskapscenter
 - FUT, Förvaltningen för utbyggd tunnelbana
 - Brukarråd Sodexo, Hjälpmedel Stockholm, MAH, KommSyn
 - Hälso- och sjukvårdsförvaltningens referensgrupp för hjälpmedel
 - Kulturförvaltningens Samverkansråd
 - Locum
 - Läkemedelskommitténs samverkansråd
 - Patientsäkerhetskommittén
 - Regionstyrelsens samverkansråd
 - Bidragsgruppen
 - Referensgrupp för habilitering
 - Rh-gruppen
 - Stockholms läns sjukvårdsområdes råd
 - Trafikförvaltningens råd och dess beredningsutskott
 - Trafikförvaltningens resursgrupp Land och sjö
 - Trafikförvaltningens resursgrupp Färdtjänst
 - Tillväxt- och regionalplaneförvaltningens samverkansråd
 - Trafikverket Region Stockholm Gotland
-